

werken aan zuiver water

Afkoppelen

REGEN- EN AFVALWATER APART

De Vlaamse overheid wil haar steden en gemeenten sensibiliseren om bij de uitbouw of renovatie van het gemeentelijk rioolstelsel het regenwater zoveel mogelijk af te koppelen van de riolering. Maar waarom is dit zo belangrijk, en wat zijn de gevolgen voor de burger?

Afkoppelen

REGEN- EN AFVALWATER APART

GESCHIEDEN STELSLS

Regenwater hoort niet thuis in de riolering. Het neemt er plaats in die bedoeld is voor huishoudelijk afvalwater. Bij hevige regenbuien kan door te volle riolen wateroverlast ontstaan via de rioolputjes, of stort het mengsel van riool- en regenwater over in een waterloop. Omdat het rioolwater op dat moment nog niet gezuiverd is, kan het een negatieve impact hebben op de waterkwaliteit van de gracht of beek. Daarnaast doet de verdunning van het afvalwater met regenwater het rendement van het zuiveringsproces dalen.

Het regen- en afvalwater worden dus best gescheiden. Dat gebeurt door twee afzonderlijke buizenstelsels aan te leggen, één voor het regenwater en één voor het afvalwater, zowel op openbaar als op privaat terrein. Het vuile water wordt getransporteerd naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie, het hemelwater wordt afgevoerd naar een nabijgelegen waterloop.

ZORG VOOR ONS MILIEU

Neerslag is erg belangrijk voor het grondwater. Regen vormt namelijk een belangrijke bron voor de opbouw en het behoud van de natuurlijke reserve van grondwater. Ondermeer door de toename van de verharde oppervlakten (straten, pleinen, opritten, ...) kan het hemelwater niet meer plaatselijk infiltreren, met een mogelijke daling van de grondwaterspiegel als gevolg.

Daarom is het beter om het regenwater af te koppelen van het rioolstelsel, door het ter plaatse te houden voor hergebruik, infiltratie of buffering. In de Vlaamse milieuwetgeving staat trouwens duidelijk beschreven dat lozing van regenwater op het openbaar (regenwater)stelsel slechts toegelaten is als de andere opties technisch niet mogelijk blijken. Scheiden is dus goed, maar afkoppelen is beter.

GEVOLGEN VOOR DE BURGER

De inwoners zijn zelf verantwoordelijk voor de aansluiting van het huishoudelijk afvalwater op het openbaar rioleringsstelsel. Het beleid van het gemeentebestuur of de rioolbeheerder bepaalt in welke mate zij de burgers hierin ondersteunen. De beleidskeuze kan gaan van enkel technische begeleiding tot een volledige uitvoering van de werken op privéterrein door de gemeente of rioolbeheerder.

Ook voor de scheiding of afkoppeling van het regenwater ligt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar van de woning. In de stedenbouwkundige vergunning voor nieuwbouw of grote renovaties is de afkoppeling reeds opgelegd.

Ook voor bestaande woningen is de afkoppeling van het hemelwater afkomstig van het dakoppervlak en andere verharde oppervlakten verplicht, op het moment dat er in de straat een gescheiden riolering wordt (her)aangelegd. Gesloten bebouwingen zijn een uitzondering. Als infiltratie of buffering hier niet mogelijk zijn, hoeven enkel de voorste dakhelft en de verharde oppervlakten afgekoppeld te worden.

Opnieuw beslist de gemeente of de rioolbeheerder autonoom hoe zij de inwoners ondersteunen bij de scheiding of afkoppeling van het regenwater. Als Aquafin in opdracht van het Vlaamse Gewest rioleringswerken uitvoert, zal dus in samenspraak met het gemeentebestuur dezelfde ondersteuning geboden worden. Aquafin kan wel de begeleiding van de afkoppeling ten laste nemen door het opmaken van een afkoppelingsadvies, voor zover dit in lijn is met het gemeentelijk beleid terzake.

EEN AFKOPPELINGSDESKUNDIGE AAN HET WOORD

“Op vraag van Aquafin of de gemeente ga ik bij de mensen thuis de bestaande afwatering in kaart brengen en bekijken. Samen overlopen we vervolgens welke verbeteringen we kunnen aanbrengen. Daarna maak ik een plan op van de bestaande toestand en de gewenste toestand en een kostenraming voor de leidingwerken en het herstel van het perceel. Afhankelijk van het beleid van de gemeente, maak ik het subsidieaanvraagformulier voor de bewoners op, of gaat het hele dossier voor uitvoering naar de gemeente. Bepaalde gemeenten komen tussen in de kosten, soms tot 100%, andere gemeenten kennen geen subsidies toe.”

PAS OP MET WAT JE DOORSPOELT...

► ... in het regenwaterstelsel

De scheiding van afval- en regenwater heeft tot gevolg dat alles wat in de regenwaterbuis belandt, rechtstreeks naar de natuur gaat. Ook de openbare verharde oppervlakten zoals het wegdek of het voetpad zijn aangesloten op dit stelsel. Het gebruik van schoonmaakmiddelen bij het kuisen van de stoep wordt daarom best vermeden. Je giet ook geen afvalstoffen in de straatkolken. Voor het schoonmaken van de wagen gebruik je best milieuvriendelijke, fosfaatvrije producten.

► ... in het afvalwaterstelsel

Ook in de riolering zijn lang niet alle afvalstoffen welkom. Vast afval zoals hygiënische doekjes, pampers of maandverband kunnen een verstopping veroorzaken en horen daarom thuis bij het GFT- of restafval. Vetten zoals frituurvet of motorolie kunnen de zuiveringsinstallatie beschadigen en zijn daarom niet toegelaten. Met dergelijk afval kan je terecht op het containerpark.

Omdat het regenwater apart wordt afgevoerd, is in een gescheiden stelsel de leiding voor vuil water kleiner gedimensioneerd dan in een gemengd stelsel. Het is daarom van cruciaal belang voor de hele omgeving dat het regenwater effectief wordt afgekoppeld. Zoniet vergroot de kans op wateroverlast. Plotse grote debieten op het vuilwaterstelsel door bijvoorbeeld het ledigen van een zwembad, zijn om diezelfde reden best te vermijden.

AFKOPPELEN IN DE PRAKTIJK

De theorie is eenvoudig, maar in de praktijk gaat het voor een straat of wijk vaak om een hele klus om alle verharde oppervlakten af te koppelen van de riolering. Geen twee percelen zijn immers hetzelfde. Aquafin heeft daarom een team van afkoppelingsdeskundigen die bij rioleringswerken de bewoners kunnen adviseren over de noodzakelijke werken op hun perceel. Zij beschikken ook over informatie over de verschillende regenwatersystemen.

WAT MET HET REGENWATER?

- ▶ Door het regenwater apart op te vangen in een regenwaterput, kan het hergebruikt worden voor alle toepassingen die geen drinkwater vereisen: de tuin sproeien, het toilet doorspoelen of zelfs kleding wassen. Op die manier bespaar je op de drinkwaterfactuur en zal de investering in een regenwatersysteem op termijn zichzelf terugbetalen.
- ▶ Een andere mogelijkheid is het regenwater in de bodem laten sijpelen door middel van een infiltratiesysteem. Dit komt de natuurlijke grondwaterspiegel ten goede. Er bestaan tal van natuurlijke systemen voor boven- of ondergrondse infiltratie, zoals bijvoorbeeld een gat in de grond met steenslag (grindbak). Er zijn echter ook prefab blokvormige modules op de markt. Bij zware neerslag stockeren zij het overtollige water en laten het vertraagd in de bodem dringen.
- ▶ Regenwater dat na hergebruik of infiltratie overblijft, kan via een aparte leiding naar de regenwater afvoerleiding (RWA) of gracht geleid worden, als de straat hiervan voorzien is.

